

Toename regeldruk rijst de pan uit: Ondernemer houdt te weinig tijd over om te ondernemen

Position Paper – ONL voor Ondernemers

10 november 2020

Regeldruk dreigt een belemmerende factor voor groei, innovatie en ontwikkeling van het MKB te worden, en daarmee van de economie en werkgelegenheid. Ondernemers kampen met gigantisch veel regeldruk. Ondernemers willen ondernemen in plaats van alsmaar met regels bezig zijn. Zeker in tijden van corona, waarin veel ondernemers in de overlevingsmodus staan. Door de vele regels en wetten moeten ondernemers zoveel verschillende ballen tegelijkertijd in de lucht houden dat de meesten geen tijd hebben om nog te ondernemen. Het risico is groot dat het MKB hierdoor achterop zal raken. Regeldrukreductie is nu – meer dan ooit – van belang. Wat ONL voor Ondernemers betreft komt er onder andere een harde doelstelling om de regeldruk uit huidige regels en beleid met 25% te verminderen. Naast reductie is het van belang dat regels efficiënter, doelmatiger, en beter uitvoerbaar worden.

Sterke toename regeldruk voor het MKB

De huidige inspanningen van dit kabinet om regeldruk bij ondernemers te verminderen zijn ver onder de maat. Het *programma vermindering regeldruk bedrijven* leidt niet tot de gewenste afname van administratieve lasten voor het bedrijfsleven. En hoewel de overheid inmiddels gebruik maakt van MKB-toetsen bij nieuwe wetgeving en meerdere partijen toezien op regeldruk- vermindering bij het MKB, wordt er in de praktijk weinig gedaan met deze adviezen. Dit terwijl een krachtige MKB-toets niet alleen minder, maar vooral betere regelgeving oplevert, die aansluit bij de economie van nu.

Uit onderzoek van consultantsbureau SIRA komt naar voren dat de kosten van regeldruk onder ondernemers de afgelopen jaren gigantisch is opgelopen. Bij 40% van alle onderzochte regels ziet SIRA een extra kostenpost van 1,15 miljard voor het MKB door excessieve regeldruk.

Het MKB heeft het zwaar te verduren op het gebied van regeldruk, zeker in vergelijking tot buurlanden. Nederland staat onderaan de lijst als het gaat om regeldruk. Veel ondernemers geven inmiddels aan dat zij het grootste deel van hun tijd bezig zijn met regelgeving en minder bezig kunnen zijn met ondernemen. Voorheen was deze situatie precies andersom. Kortom, regeldruk is merkbaar gestegen.

Inmiddels is deze regeldruk dusdanig toegenomen dat het ondernemerschap ontmoedigt. Tevens jaagt het ondernemers op extra kosten omdat er een deskundige moet worden ingehuurd die de regels snapt. Regels die voor grotere bedrijven, die beschikken over veel mankracht, niet excessief belastend zijn, kunnen voor het MKB een gigantische druk opleveren. In de snel ontwikkelende economie van nu, waarin startup-bedrijven in het MKB een belangrijke rol spelen, blijkt het proces van regelgeving meer toegespitst op grotere bedrijven. Hierdoor krijgt het MKB te maken met een steeds toenemende regeldruk. In een economie waarin innovatie, groei, en ontwikkeling van cruciaal belang zijn, is het niet uit te leggen dat het MKB voor een groot deel van de tijd bezig is met regels. Hierdoor kan het MKB zijn rol als banenmotor van de economie minder sterk vervullen. ONL pleit er daarom voor dat het MKB de norm wordt bij regelgeving. Het MKB is verantwoordelijk voor het grootste deel van de toegevoegde waarde voor de economie en de werkgelegenheid en daarmee de motor van onze economie. Zorg er daarom voor dat zij deze rol kan vervullen.

Naast het feit dat de regelgeving zelf veel lasten voor het MKB met zich meebrengt, is vaak de uitvoering problematisch. Zorg ervoor dat een ondernemer niet langs een breed scala aan verschillende loketten moet of te maken krijgt met lange wachttijden. Wet- en regelgeving dient bovenal doelmatig en efficiënt te zijn. Daarom pleit ONL niet alleen voor minder regels, maar vooral

voor betere regels. Een cruciaal aspect hiervan is tevens het “ontstapelen” van regels. Ondernemers hebben nu vaak te maken met een veelvoud aan regels die hetzelfde doel beogen. Om dit te voorkomen, is het noodzakelijk dat deze regels efficiënter worden gemaakt en vereenvoudigd worden.

De grote hoeveelheid wetten en regels begint het MKB boven het hoofd te stijgen. Ondertussen moeten ondernemers ook nog de coronacrisis zien te overleven. ONL ziet graag dat er meer aandacht uitgaat naar de problematiek rondom regeldruk. Partijen die toezien op regeldruk, zoals het Algemeen Toetsingscollege Regeldruk (ATR), zouden meer slagkracht en mandaat moeten krijgen. Daarnaast moeten uitslagen van speciaal hiervoor in het leven geroepen MKB-toetsen leidend zijn bij beslissing over wetgeving. De impactanalyse van wet- en regelgeving moet leidend zijn.

ONL ziet de volgende oplossingsrichtingen om de vermindering van regeldruk de bewerkstelligen.

ATR als waakhond én sparringpartner

Het ATR bestaat sinds 2018 en is de opvolger van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ACTAL). ACTAL had een goede samenwerking met zowel het Ministerie van Financiën als het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Adviezen vanuit ACTAL werden door de ministeries zwaar gewogen. De verschillende ministeries wisten het adviescollege goed te vinden om advies in te winnen over nieuwe wet- en regelgeving.

Bij het ATR daarentegen ziet ONL dat zowel deskundige adviezen als die van ondernemers te vaak niet meegenomen worden, met als gevolg dat de regeldruk alleen maar toeneemt. Dit geldt bijvoorbeeld voor de MKB-toetsen. Het initiatief van de MKB-toets is een positief signaal naar het MKB. In de praktijk levert het voor ondernemers echter weinig tot niets op, omdat het te weinig bindende kracht heeft. Dit zorgt er ook voor dat de steun voor de MKB-toets onder ondernemers afneemt. ONL ontvangt regelmatig signalen van ondernemers dat zij zich inspinnen en tijd vrij maken voor het meewerken aan een MKB-toets, terwijl het niet transparant is wat er met de uitkomsten van een MKB-toets gedaan wordt. Hierdoor gaan ondernemers zich afvragen waarom zij eigenlijk meewerken.

Het MKB moet juist centraal gesteld worden bij alle inspanningen om regeldruk te reduceren. Er moet geluisterd worden naar ondernemers en systematisch gekeken worden waar regeldruk zich voordoet en waar dit door veroorzaakt wordt. Het ATR dient daarom de ontwikkelingen rond regeldruk bij te kunnen houden en op eigen initiatief onderzoeken kunnen starten, zodat knelpunten in wet- en regelgeving doeltreffend en efficiënt aangepakt kunnen worden.

De Strategische Commissie Betere Regelgeving (Commissie van Straalen) ziet toe op de uitvoering van bestaande regelgeving. Deze commissie heeft al veel aanbevelingen tot regeldrukreductie gedaan, maar deze worden onvoldoende overgenomen door de uitvoerende ministeries. ONL pleit er daarom voor om het mandaat en de slagkracht van deze commissie te vergroten. Om effectief te zijn, moet een dergelijke commissie zelf initiatieven voor reductie kunnen aandragen. Daarnaast is het belangrijk goed te kijken waar deze commissie ondergebracht wordt, bijvoorbeeld bij de begrotingscyclus van het Ministerie van Financiën. Het is dan van belang dat de coördinatie en verantwoordelijkheid met betrekking tot regeldruk direct onder de Minister van Financiën komen te vallen.

Hanteer betere meetmethodes

Regeldruk wordt nu nog te vaak gemeten door middel van cijfers en kwantitatief onderzoek. Dit zegt in veel gevallen echter niet alles over de ervaren regeldruk door bedrijven in het MKB. Zo is er op het gebied van uitvoering ook veel ruimte voor verbetering, maar deze obstakels laten zich moeilijker kwantificeren. Voor het rapport van SIRA Consulting zijn er al lange tijd geen volledige metingen geweest om de regeldruk effectief in kaart te brengen. Iets waar, zoals eerder gezegd, een commissie toezicht op moet kunnen houden.

Bij elke regel die erbij komt, moeten er idealiter twee komen te vervallen. Onder Minister Zalm van Financiën hanteerde het ministerie de regel; “Een regel erbij, twee regels eraf”, waaraan alle nieuwe wet- en regelgeving getoetst diende te worden. Met als harde doelstelling een afname in de regeldruk van 25%. Dit was dan ook de enige periode waarin regeldruk voor ondernemers significant afnam.

Lokaliseer het probleem, waar komt regeldruk vandaan?

Als we kijken naar omringende landen, zoals Duitsland en België, dan zien we dat regeldruk direct is ondergebracht bij de centrale overheid en niet onder een specifiek ministerie valt, omdat het de verschillende ministeries overstijgt. Hierdoor kan het tegengaan van regeldruk beter gecoördineerd worden. ONL pleit eveneens voor een integrale aanpak van regeldruk.

Waar het MKB vaak tegenaan loopt op het gebied van regeldruk, is het probleem dat veel regelgeving is ondergebracht bij verschillende bestuurslagen. Om de ervaren regeldruk voor ondernemers te verlagen kan er gekeken worden naar het integraal publiceren van nieuwe regelgeving per regio of sector. Op deze manier weten ondernemers beter waar ze aan toe zijn en is er minder onzekerheid. Wanneer regels beter gecommuniceerd worden richting ondernemers en zij beter voorgelicht worden, kunnen zij hier beter op anticiperen en de bedrijfsvoering desnoods hierop aanpassen.

Nullijn Regeldruk

Tijdens de Begrotingsbehandeling Economische Zaken en Klimaat van 5 november jl. vroeg de SGP de minister om een nullijn te gaan hanteren voor regeldruk bij het MKB. Volgens ONL is dit een goed signaal om uiteindelijk een significante reductie in de regeldruk te bewerkstelligen.

ONL vindt het cruciaal dat ondernemers kunnen ondernemen, en niet gehinderd worden door onnodig veel complexe regels. In een periode waarin de gevolgen van de coronacrisis het MKB ongenadig hard treft, moeten zij daarnaast niet nog eens extra geld en tijd kwijt zijn aan wet- en regelgeving. Als we niet uitkijken wordt ondernemerschap ontmoedigd. Dit is hét moment om regeldruk doeltreffend aan te pakken en het MKB te ontzorgen. Op deze manier maken we het MKB klaar voor de economie van nu, zodat zij zich weer ten volle kunnen richten op innovatie, groei, en het creëren van banen.

